

STEVE BERRY

ČTRNÁCTÁ KOLONIE

STEVE BERRY

ČTRNÁCTÁ
KOLONIE

2017

Copyright © 2016 by Steve Berry
Translation © 2017 by Hana Pernicová

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE 14th COLONY,
vydaného nakladatelstvím Hodder & Stoughton, Londýn 2016,
přeložila Hana Pernicová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Zuzana Pernicová
Korektura: Iveta Muchová, Milena Nečadová
Obálka: Rajka Marišinská
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Dušan Žárský
Vydání první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v květnu 2017

ISBN 978-80-7498-214-9

Našim Kachňatům:
Larrymu a Sue Begynovým,
Bradovi a Kathleen Charonovým,
Glennovi a Kris Coxovým, Johnu a Esther Garverovým,
Peteru Hedlundovi a Leah Barnaové,
Jamiemu a Colleen Kellyovým,
Marianně McLoughlinové, Terrymu a Lee Morseovým,
Joe Perkovi, Diane a Alexu Sherwoodovým,
Fritzovi a Debi Stroblovým,
Warrenu a Taisley Westonovým

PODĚKOVÁNÍ

Upřímně děkuji řediteli vydavatelství Macmillan Johnu Sargentovi, Sally Richardsonové, která šéfuje nakladatelství St. Martin's Press, a svému vydavateli Andrewu Martinovi. Rovněž jsem nesmírně zavázán Hectoru DeJeanovi z oddělení propagace, Jeffu Dodesovi a všem ostatním z oddělení marketingu a prodeje – především Paulu Hochmanovi a pravé čarodějce v oboru paperbacků Jen Enderlinové. Děkuji Davidu Rotsteinovi za obálku, Stevenu Seighmanovi za skvělou grafickou úpravu a také Mary Beth Rocheové s jejím týmem z oddělení audia.

Jako vždy se v úctě skláním před skvělou prací Simona Lipskara.

A díky vám, moje redaktorko Kelley Raglandová.

Zvláštní uznání si zaslouží Meryl Mossová a její vynikající tým zajišťující propagaci (zvláště Deb Zipfová a JeriAnn Gellerová), Jessica Johnsová a Esther Garverová, které pečují o hladký chod společnosti Steve Berry Enterprises, plukovník Barry King za pomoc ohledně vojenské výzbroje, Hayden Bryan z episkopálního kostela svatého Jana, který mi zprostředkoval kontakty a byl mi průvodcem, a Doug Scofield za to, že mě obeznámil s Matem bláznů.

A samozřejmě děkuji své ženě Elizabeth, protože je prostě báječná.

V roce 2013 jsme s Elizabeth pro fanoušky uspořádali plavbu po Dunaji. Trochu jsme se báli toho, že budeme osm dní pobývat ve stísněných prostorách malé říční lodi se skupinou úplně cizích lidí. Ta představa by znervóznila asi každého. Ale nakonec se z výletu vyklubal nádherný zážitek a vynesl nám dvacet nových přátel. Tu a tam jsme někde zakotvili a zašli si prohlédnout různá místa. Elizabeth vždy kráčela v čele s oranžovým pádlem a my se hrnuli v houfu za ní. Brzy jsme jí začali přezdívat Mára Kachna a z nás se tím pádem stala Kachňata. Od té doby jsme skoro ke všem těm dvaceti Kachňatům zavítali na návštěvu, k některým i vícekrát. Některé postavy v této knize dokonce nesou jejich jména. Vy, na které se nedostalo, netruchlete – i váš čas přijde.

Takže tuto svoji knihu věnuji Kachňatům.

Já a Elizabeth se mezi ně hrdě počítáme.

*Funkční období prezidenta a viceprezidenta
skončí v poledne 20. ledna.*

– ÚSTAVA USA,
DVACÁTÝ DODATEK

PROLOG

VATIKÁN
PONDĚLÍ 7. ČERVNA 1982

Ronald Reagan věděl, že ho sem přivedla ruka Boží. Jak jinak si to vysvětlit? Před dvěma lety se potřetí ucházel o republikánskou nominaci na úřad prezidenta a svedl v primárních tvrdý boj s deseti konkurenty. Vyhrál a poté v prezidentských volbách porazil úřadujícího demokratického prezidenta Jimmyho Cartera ve čtyřiačtyřiceti státech. Před čtrnácti měsíci na něj byl spáchán atentát a on se stal prvním americkým prezidentem, který střelecký útok přežil. A nyní stál zde, v papežově soukromé pracovně ve třetím poschodí Apoštolského paláce, a vůdce téměř miliardy katolíků na něj čekal, aby si spolu pohovořili.

Když Reagan vešel, užasl nad střídmým zařízením pracovny. Okna, odkud se papež každou neděli modlí společně s tisícíhlavými davy poutníků na Svatopetrském náměstí, byla na ochranu před letním sluncem zatažena těžkými závěsy. Nábytku se uvnitř nacházelo poskrovnu; dominoval prostý dřevěný psací stůl, k jehož delším stranám byla přistavena vždy dvě polstrovaná křesla s vysokými opěradly. Stůl

STEVE BERRY

zel prázdnotou až na zlaté hodiny, krucifix a koženou psací podložku. Na mramorové podlaze pod ním zářil barvami orientální kobereček.

U stolu stál Jan Pavel II. v bílé papežské sutaně. Reagan si s ním v posledních měsících tajně vyměnil přinejmenším tucet dopisů. Doručovali si je prostřednictvím zvláštních pověřenců a oba v nich vyjadřovali obavy z jaderných zbraní a z kritické situace ve východní Evropě. Sověti před sedmi měsíci vyhlásili v Polsku výjimečný stav a utáli veškeré debaty o reformách. Spojené státy zareagovaly vyhlášením sankcí jak proti Sovětskému svazu, tak proti polské loutkové vládě. Odvetné opatření mělo zůstat v platnosti, dokud nedojde k ukončení výjimečného stavu, propuštění všech politických vězňů a obnovení dialogu. Aby se Reagan Vatikánu zavděčil, zaslal papeži po zvláštní pověřenkyni stohy tajných zpravodajských informací ohledně Polska. Chtěl mít jistotu, že papež bude plně informován, i když to nejspíš byl i předtím.

Jedno Reagan věděl bezpečně.

Zdrženlivý kněz, který díky svému postavení patřil mezi nejvlivnější lidi světa, sdílel jeho přesvědčení, že se Sovětský svaz zhroutí.

Potrásli si rukou, prohodili pár zdvořilostních frází a zapózovali fotografům. Poté mu Jan Pavel pokynul, aby se usadil proti sobě u stolu. Z obrazu na zdi na ně starostlivě shlížela madona. Fotografové a tajemníci vyklidili pole a zavřeli za sebou. Papež a prezident Spojených států poprvé v historii osaměli. Reagan o toto mimořádné privilegium požádal a Jan Pavel nic nenamítal. Na přípravách soukromého rozhovoru se nepodílel žádný personál; potřebné podklady v tichosti vypracovala Reaganova zvláštní pověřenkyně.

Oběma mužům bylo jasné, co je cílem jejich setkání.

ČTRNÁCTÁ KOLONIE

„Půjdu rovnou k věci, Vaše Svatosti. Chci ukončit Jaltskou dohodu.“

Jan Pavel přikývl. „Já také. Je založena na nelegitimním konceptu. A byla to obrovská chyba. Odjakživa věřím, že jaltské dělicí linie je třeba zrušit.“

V tomhle odhadla Reaganova zvláštní pověřenkyně papeže správně. Schůzka v Jaltě se uskutečnila v únoru 1945. Stalin, Roosevelt a Churchill se naposledy společně sešli, aby rozhodli, jak bude vypadat poválečné uspořádání a rozdělení moci v Evropě. Narýsovali hraniční linie – některé podle vlastního uvážení, jiné ve snaze vyjít vstříc Sovětům. K ústupkům patřila i dohoda, že Polsko zůstane v sovětské sféře. Stalin přislíbil, že v zemi proběhnou svobodné volby, ale samozřejmě k nim nedošlo a od té doby v zemi vládli komunisté.

„Jalta, to bylo čistě umělé rozdělení,“ pokračoval Jan Pavel. „Mně i miliónům dalších Poláků se hluboce přičilo, že jí naše vlast padla za oběť. V druhé světové válce jsme bojovali a umírali, ale nikdo na nás nebral ohled. Máme za sebou čtyřicet let brutální nadvlády, nejprve nacistické a potom sovětské.“

„Věřím, že cestou k ukončení Jalty je hnutí Solidarita,“ řekl Reagan.

Díky Solidaritě, odborové organizaci v gdaňských loděnicích, která se jako vůbec první vymkla zpod kontroly komunistů, vznikla přede dvěma lety v železné oponě trhlina. Nyní Solidarita sdružovala přes devět miliónů Poláků, třetinu pracovníků v zemi. V jejím čele stál obyčejný elektrikář Lech Wałęsa. Vydobyla si vliv, moc a popularitu – a to do té míry, že loni v prosinci vyhlásila vláda stanné právo, aby ji potlačila.

„Dělají chybu, když se snaží Solidaritu rozdrtit,“ konstato-

STEVE BERRY

val Reagan. „Není možné nechat nějakou organizaci šestnáct měsíců existovat, a jakmile se uchytlí, zčistajasna změnit kurz a chtít ji postavit mimo zákon. Vláda přecenila svoje síly.“

„Opakovaně se na polské úřady obracím s nabídkami,“ odvětil papež. „O budoucnosti Solidarity a ukončení stanného práva musíme zahájit rozhovory.“

„Proč s nimi vést boj?“

Reagan sledoval, jak papež zareaguje. Jeho zvláštní pověřenkyně naléhala, ať tohle téma při rozhovoru nadnese – že to Vatikán zaujme.

Papež se pousmál. „Chápu. Když je necháme být, popudí proti sobě lid ještě víc. Proč jim v tom bránit?“

Reagan přitakal. „Jakákoli akce namířená proti Solidaritě je jako rakovina. Nechme ji bujet. Hnutí Solidarity s každou vládní kritikou sílí. K tomu, aby se udrželo při životě, potřebuje jediné peníze a Spojené státy jsou připraveny mu je poskytnout.“

Papež souhlasně pokýval hlavou a zřejmě o Reaganově návrhu uvažoval. Ten dalece překračoval meze ochoty Reaganova politického aparátu. Americké ministerstvo zahraničí tuto taktiku zásadně odmítalo a tvrdilo, že polský režim je stabilní, pevný a oblíbený. Podobně hodnotilo i Moskvu a Sovětský svaz.

Šeredně se ale pletlo.

„Tlak zevnitř každým dnem sílí a Sověti si s ním nevědí rady,“ pokračoval Reagan. „Komunismus není stavěný na to, aby čelil odlišným názorům jinak než naháněním strachu a násilím. Morálku Moskva uznává, jen když prospívá její agendě. Komunisté si pro sebe vyhradili právo na zločin. Právo lhát. Podvádět. Dělat, co se jim zlíbí. Žádný takový re-

ČTRNÁCTÁ KOLONIE

žim ještě nikdy nepřežil. Nevyhnutelně se zhroutí.“ Odmlčel se a pak dodal: „Ale my to můžeme uspišit.“

Jan Pavel přikývl. „Strom je prohnílý, stačí jím pořádně zatřást a shnilá jablka opadají. Komunismus je zlo. Upírá lidem svobodu.“

Také o tomto papežově názoru se Reagan od své zvláštní pověřenkyně doslechl a doufal, že ho uslyší i na vlastní uši. Ještě nikdy se nestalo, aby papež a prezident společně zosnovali podobné spiknutí, a ani jeden z nich se k němu nehodlal přiznat. Církev se navenek zřiká zasahování do politiky a krátce předtím to potvrdila, když Jan Pavel pokáral kněze vzdorujícího jeho příkazu vzdát se vládní funkce. To ovšem neznamená, že by byla lhostejná k útlaku, zvláště když se odehrává v takové blízkosti. To byl další důkaz zásahu shůry. Vichr dějin se zaměřil na Polsko právě v okamžiku, kdy na stolci svatého Petra poprvé po 450 letech neseděl Ital, ale zrovna Polák.

Ani scenárista by to nevymyslel lépe.

Sovětský svaz se ocitl na prahu velké revoluční krize. Reagan ji cítil ve vzduchu. Ani sovětský lid není imunní vůči revoltě a Poláci by se mohli stát pákou, která chod událostí uvede do pohybu. Zní to jako fráze, ale v tomto případě platila beze zbytku. Padne jedna kostka domina – a padnou všechny. Československo, Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko a všechny ostatní sovětské satelity. Celý východní blok. Budou odpadávat jeden po druhém.

Tak proč do toho domina nešťouchnout?

„Něco vám povím,“ řekl Janu Pavlovi. „Jednou se mě ptali, jak poznám komunistu. Odpověď je snadná. Je to člověk, který čte Marxe a Lenina. Ale jak se pozná *antikomunista*?“

STEVE BERRY

Udělal pauzu. „Je to člověk, který Marxovi a Leninovi rozumí.“

Papež se zasmál.

Byla to ale pravda.

„Svolil jsem k soukromému rozhovoru,“ řekl papež, „protože jsem chtěl, abychom si promluvili od srdce. Myslím, že dozrál čas. A tak se vás musím ze všeho nejdříve zeptat, jaké střely s plochou dráhou letu zamýšlíte rozmístit v Evropě. Řídíte v Americe dosud nevídanou vlnu přezbrojování a investujete do ní miliardy dolarů. Vzbuzuje to ve mně obavy.“

Reagana jeho zvláštní pověřenkyně před touto výtkou varovala, takže měl připravenou odpověď. „Na celém světě byste nenašel člověka, který nenávidí válku a jaderné zbraně víc než já. Mým cílem je mír a odzbrojení. Ale abych toho dosáhl, musím použít nástroje, které mám k dispozici. Ano, přezbrojujeme armádu. Ale nedělám to kvůli větší síle Ameriky – dělám to, abych dohnal Sovětský svaz k bankrotu.“

Neuniklo mu, že Jan Pavel zpozorněl.

„Máte pravdu, stojí nás to miliardy. Jenže Sovětům nezbývá než držet s námi krok a utrácet stejné sumy, ne-li ještě víc. Rozdíl je v tom, že zatímco pro nás jsou ty výdaje dlouhodobě udržitelné, pro ně nikoli. Když ve Spojených státech utrácíme na vládní projekty, peníze se nám prostřednictvím mezd a zisku vracejí do ekonomiky. Když utrácí Sověti, tak svou pokladnu vysávají. Neexistuje tam volný trh. Peníze odcházejí, ale nevracejí se. Mzdy jsou stanoveny úředně a zisky jsou regulovány, takže Sověti musejí neustále generovat peníze na placení účtů. My ty svoje recyklujeme. Nedokážou s námi držet tempo a každoročně investovat rubl za každý náš dolar. Zhroutí se zevnitř.“

ČTRNÁCTÁ KOLONIE

Papeže to viditelně zaujalo.

„Komunismus nikdy nezískal legitimitu založenou na podpoře veřejnosti. Udržuje se u vlády silou a tu podepírá vyvoláváním strachu. Čas pracuje proti němu a celý svět zrovna tak, protože se změnil. Komunismus není nic než moderní forma nevolnictví – nenacházím na něm oproti kapitalismu žádné výhody. Uvědomujete si, Vaše Svatosti, že v Sovětském svazu vlastní auto ani ne jedna rodina ze sedmi? Když si někdo chce koupit osobní vůz, čeká na něj deset let. Povězte mi, je možné pokládat takový režim za pevný a stabilní?“

Jan Pavel se usmál. „Stojí na popraskaných základech. Odjakživa, již od začátku.“

„Rád bych vás ujistil, že nejsem válečnický. Americký lid nemá dobytelské sklony. Toužíme po trvalém míru.“

Reagan to prohlašoval se vši upřímností. V kapse saka nosil kartičku s kódy, jimiž mohl odpálit jaderný arzenál. Před místností stál vojenský přidělenec s černou koženou brašnou, která obsahovala příslušné zařízení. Spojené státy celkem vlastnily 23 464 jaderných hlavic, Sovětský svaz 32 049. Reagan je nazýval nástroje armagedonu. Ke zničení celé lidské civilizace by jich stačilo jen pár.

Dal si za cíl, aby k jejich použití nikdy nedošlo.

„Věřím vám,“ pravil papež. „Vaše pověřenkyně se v tomto ohledu vyjádřila velmi přesvědčivě. Je to bystrá žena. Vybral jste si ji dobře.“

Nebyl to Reagan, kdo si ji vybral. Z řad svých atašé na ministerstvu zahraničí ji zvolil ministr Alexander Haig. Jinak ale měl Jan Pavel pravdu. Byla mladá a inteligentní, měla skvělou intuici a Reagan se postupně naučil spoléhat na její úsudek ve všem, co se Vatikánu týkalo.

STEVE BERRY

„Hovoříme-li upřímně,“ řekl, „dovolte mi podotknout, že se podceňujete. I vy umíte zacházet s klamem. Ten kněz, kterého jste tak rozhořčeně pokáral na ranveji v Nikaragui... Prikázal jste mu vzdát se postu ve vládě, a on odmítl. Odmítá dodnes. Něco mi říká, že je dnes vaším špičkovým zdrojem informací o počínání tamní sandinistické vlády. A kdo by ho podezíral – po tak ostré veřejné výtce?“

Jan Pavel to nijak nekomentoval, ale Reagan na něm viděl, že hádá správně. Sandinisté byli pouhé loutky Sovětů. Reaganovi lidé už pracovali na tom, aby se jich Střední Amerika zbavila, a papež zřejmě také.

„Musíme vést politiku hledící daleko do budoucna,“ prohlásil papež. „Politiku, která zahrnuje celou planetu a klade důraz na spravedlnost, svobodu, lásku a pravdu. Naším cílem musí být za všech okolností mír.“

„Bezesporu. Mám jednu takovou teorii.“ Reagan už dospěl k závěru, že je namístě podělit se o ni. „Myslím, že Sověti jsou v podstatě křesťanský národ. Rusové byli křesťany dávno předtím, než se stali komunisty. Pokud se budeme téhle teze držet, myslím, že můžeme docílit toho, aby se miska vah u sovětského lidu přehoupla ve prospěch křesťanství. A jeho dlouho potlačované ideály pak zatlačí komunismus do pozadí.“

Měl obavu, aby jeho slova nezněla papeži příliš podbízivě. Díky návštěvám své zvláštní pověřenkyně ve Vatikánu měl k dispozici podrobné vyhodnocení papežovy osobnosti. Jan Pavel ctil pořádek a bezpečnost a rád jednal na rovinu. Řídil se rozumem, byl přemýšlivý a věcný. Odpuzovala ho mnohoznačnost, impulzivita a extremismus. Než se rozhodl, vždy si všechno důkladně promyslel. A krajně nesnášel, když se mu lidé vlichocovali tím, co podle nich chce slyšet.

ČTRNÁCTÁ KOLONIE

„Vy tomu věříte?“ zeptal se papež. „Upřímně? Do hloubi duše? Celým srdcem?“

„Musím přiznat, Vaše Svatosti, že nechodím pravidelně do kostela. Nepovažuji se za hluboce zbožného. Ale jsem duchovně založen. Věřím v Boha. A čerpám z toho sílu.“

Nelhal.

„A nás dva spojuje ještě jedno,“ dodal.

Jan Pavel zjevně vytušil, co tím myslí. Předchozího roku v rozmezí dvou měsíců byl na ně oba spáchán atentát. Celkem tři střely vypálené z těsné blízkosti. Všechny jen o vlas minuly jejich aortu, jinak by jim přivodily jistou smrt. Reagan utrpěl zásah do plíce, dvě kulky adresované papeži prolétly tělem skrz a jako zázrakem se vyhnuly životně důležitým orgánům.

„Bůh nás oba zachránil,“ řekl Reagan, „takže je nám dooprávo uskutečnit, k čemu se chystáme. Jak jinak si to vysvětlit?“

Odedávna věřil, že každý člověk má v životě poslání od Boha a že je to součást plánu přesahujícího lidský svět. Věděl, že i papež věří v sílu symbolických dějů a v ruku Boží prozřetelnosti.

„Souhlasím, pane prezidente,“ přitakal papež polohlasně. „Musíme to udělat. Společně.“

„Můj atentátník byl šílenec. Ale ve vašem případě bych řekl, že za ten útok dlužíte odplatu Sovětům.“

CIA se dozvěděla, že muž, který chtěl Jana Pavla zavraždit, byl napojen na Bulhary a přes ně přímo na Moskvu. Bílý dům poskytl tu informaci Vatikánu. Pravda, chyběl nezpochybnitelný důkaz, ale záměr se nabízel – zničit Solidaritu prostřednictvím likvidace jejího duchovního a morálního

vůdce. Sověti si ovšem nemohli dovolit přímo se namočit do spiknutí s cílem zabít nejvyššího představitele miliardy katolíků.

Ale prsty v něm měli.

„*Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji,*“ ocitoval Jan Pavel z biblického Listu Římanům. „Pomsta by byla dost nekřesťanský počin, nemyslíte?“

Reagan se rozhodl u Listu Římanům setrvat: „*Nechtějte sami odplácet, ale nechte místo pro Boží soud.*“

„*Ale také: Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyt ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím uhlí řeřavé shrneš na jeho hlavu.*“

Přesně tak to udělají.

Jan Pavel neboli Karol Wojtyła zažil zvěrstva nacistů. Byl u toho, když Polsko těmi nepředstavitelnými hrůzami trpělo, a pracoval v odboji. Po válce se úporně snažil křížit plány Sovětům, kteří polské utrpení prodlužovali. Byl ve všem všudy pravý hrdina, výjimečný člověk, učený a odvážný.

Dodával lidem sílu.

A ocitl se ve správný čas na správném místě a se správnou ideou.

„Když mě na Svatopetrském náměstí srazila kulka,“ řekl teď Reaganovi, „měl jsem předtuchu, že dojdou záchrany, a to přesvědčení mě nikdy neopustilo. Ten den zakročila sama Panna Marie a dovolila mi přežít. Celým srdcem tomu věřím. A kéž mi Bůh odpustí, ale Sovětům odplatu dlužím. Nejen proto, že mě skoro zabili, ale také kvůli tomu, čeho se dopouštěli a stále dopouštějí na mnoha miliónech lidí. Atentátníkovi jsem odpustil. Zašel jsem ho navštívit do cely, pomodlil se s ním a on oplakal svůj hřích. Nyní je načase, aby i ti, kdo ho vyslali, nahlédli, jak zhřešili.“